

Tartu maakonnas Elva vallas Palupõhja külas Riigimetsa Majandamise Keskuse kinnistu (katastritunnus 60501:001:0295) eraldistel LV173-13, LV173-14 ja LV184-20 kavandatud harvendusraiete keskkonnamõju hindamise algatamata jätmine

1. OTSUSTUS

Lähtudes Riigimetsa Majandamise Keskuse (edaspidi *RMK*) volitatud esindaja Arvo Lind 27.06.2025 esitatud metsateatisest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 81, metsaseaduse § 41 lõige 81 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ otsustab Keskkonnaamet:

1.1. Jätta algatamata Tartu maakonnas Elva vallas RMK kinnistu eraldistel LV173-13, LV173-14 ja LV184-20 kavandatud harvendusraiete keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2. Kavandatud raiete registreerimisel arvestada järgmiste keskkonnameetmetega:

1.2.1. Kavandatud harvendusraietel ei ole tiigilendlase, tõmmu- või habelendlase ega põhja-nahkhiire elupaikadele olulist mõju, kui raiete käigus säilitatakse õõnsustega puid, jalal seisvaid kuivanud puid ja tüükaid.

1.2.2. Metsise pesitsusaegset häirimist on võimalik vältida, kui kavandatud harvendusraied metsise elupaigas teostatakse väljaspool metsise mängu- ja pesitsusperioodi, mis kestab 1. veebruarist kuni 31. juulini.

1.3. Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded.

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1. Arvo Lind esitas 27.06.2025 Keskkonnaametile metsateatised, millega kavandab eraldistel LV173-13, LV173-14 ja LV184-20 harvendusraiet kokku 4,63 ha pindalal hinnangulise raie mahuga 443 tm. Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris (edaspidi *metsaregister*) numbrite 50001140342, 50001140343 ja 50001140345 all. Eesti looduse infosüsteemi EELIS (edaspidi *EELIS*) andmetel asuvad eraldised Alam-Pedja looduskaitseala Palupõhja piiranguvööndis ja Natura 2000 võrgustikku kuuluvatel Alam-Pedja linnu- ja looduslal.

2.2. Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS

§ 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust ja asjaomase asutuse seisukohast (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet lähtus otsuse tegemisel KeHJS § 11 lõikes 2 sätestatud tähtajast.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lg 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1. Kavandatav tegevus

3.1.1. Tegevuse iseloom ja maht

Harvendusraiet kavandatakse piirnevatel eraldistel LV173-13, LV173-14 ja LV184-20 kokku 4,63 ha pindalal hinnangulise raiemahuga 443 tm. Harvendusraie eesmärgiks on metsa majandusliku väärtuse tõstmine, metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimine ja lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamine, arvestades, et pärast harvendusraiet ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem metsa majandamise eeskirja¹ lisas 1 märgitust.

3.1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega.

RMK kinnistu kvartalid LV173 ja LV184 asuvad Tartu maakonnas Elva vallas Palupõhja külas. Kavandatud raied jäävad alale, kus kehtib Elva valla üldplaneering², mis on kehtestatud Elva Vallavolikogu 06.05.2024 otsusega nr 121. Üldplaneeringuga raieks kavandatud alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatavate tegevuste eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raiete käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatöodel metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja¹ §-s 19 sätestatuga.

3.1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietöodel on masinate kütuse tarbimine.

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri“, <https://www.riigiteataja.ee/akt/113072023034>.

² <https://www.elva.ee/elukeskkond-ehitus-ja-teed/planeerimine-ja-ehitus/uldplaneering>.

3.1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietöödel saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raie töödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raie töödel on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raie töid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8. Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raie töödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1. Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

RMK kinnistu (katastritunnus sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, maaüksus asub hajaasustuspriirkonnas. Hinnatavate harvendusraiete mõjualas (30 m servadest³) metsaregistris muid raieid registreeritud ei ole. Raie tegega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raie alal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Kõik raieks kavandatud eraldised paiknevad mustika kasvukohatüübis, kus kasvavad keskealised männi enamusega puistud.

3.2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatud raie otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus kavandatav raie läbi viiakse. Raieid kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme.

Kavandatud raied jäävad Alam-Pedja looduskaitseala Palupõhja piiranguvööndisse. Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eesmärgid on loetletud Alam-Pedja looduskaitseala kaitse eeskirjas⁴. Tingimused metsa majandamisele piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 18.

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine“.

⁴ Vabariigi Valitsuse 18.05.2007 määrus nr 153, <https://www.riigiteataja.ee/akt/105072023016>.

Alam-Pedja looduskaitseala hõlmab täielikult Natura 2000 võrgustikku kuuluvaid Alam-Pedja linnuala ja Alam-Pedja loodusala.

EELIS-e andmetel jäävad kavandatud raied eraldisel LV184-20 terves ulatuses ja eraldistel LV173-13 ning LV173-14 osaliselt II kaitsekategooria liigi metsise elupaika kanade sigimisalale.

EELIS-e andmetel jäävad kavandatud raied eraldistel LV184-20 ja LV173-14 osaliselt II kaitsekategooria liikide tiigilendlase ja tõmmu- või habelendlase elupaika.

EELIS-e andmetel jääb kavandatud raie eraldisel LV173-14 osaliselt II kaitsekategooria liigi põhja-nahkhiire elupaika.

EELIS-e andmetel kattub kavandatud raie eraldisel LV173-13 väikeses osas ja ühtlasi piirneb loodusdirektiivi elupaigatüübiga liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*) ja kavandatud raie eraldisel LV184-20 piirneb sama elupaigatüübiga.

EELIS-e andmetel on eraldisel LV173-14 III kaitsekategooria liigi laialehise neiuvaiba kaks teineteisega osaliselt kattuvat leiukohta.

EELIS-e andmetel piirneb eraldisel LV184-20 kavandatud raie loodusdirektiivi elupaigatüübiga vanad loodusmetsad (9010*).

Kavandatud raialad jäävad ühtlasi projekteeritava Alam-Pedja looduskaitseala Palupõhja piiranguvööndisse.

Kultuuriväärtusi raialadel ei leidu.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatava raie keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatud raiete mõju keskkonnaelementidele:

Vesi – raialal ega selle mõjualas ei asu veekogusid, kavandatud raiete mõju veerežiimile ei ole oluline.

Välisõhk ja kliima - kavandatud raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksik raie eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – kavandatud raied ei mõjuta maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust. Kaitse-eeskirja järgi on piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel. LKS § 31 lg 3 järgi võib kaitseala valitseja seda lubada juhul,

kui pinnas võimaldab. Pinnasekahjustusi on võimalik vältida, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud või kaitseala valitseja nõusolekul kuivalt pinnaselt.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele - raiealal ei ole neid elemente ja kavandatud raied neid ei mõjuta.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatud raied on lühiajalise mõjuga tegevus, kestusega mõni nädal.

Piiriülest mõju kavandatud tegevusega ei kaasne.

3.3.1. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1. Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Harvendusraied on kavandatud Alam-Pedja linnu- ja looduslalal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduses nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj⁵“.

Eelhindangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgile. Käesoleval juhul ei ole kavandatud tegevused otseselt vajalikud Alam-Pedja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkide saavutamiseks.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisena käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga. LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2. Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Kavandatud harvendusraiate käigus raiutakse puistud hajusalt hõredamaks, kuid puistu esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Puistud säilivad, seega

⁵ <https://www.riigiteataja.ee/akt/304042017006>

⁶ Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätteid (2019/C 33/01)lk 21-22.) [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN).

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote.

metsamaastik ei killustu ning maastikuilme ei muutu, seega ei ole kavandatud raietel olulist mõju Alam-Pedja loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele.

Kavandatud harvendusraied asuvad tiigilendlase elupaigas, mille kaitse on Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärgiks. Nahkhiirlaste kaitse tegevuskava⁸ kohaselt on nahkhiirte varjupaigad suveperioodil valdavalt maapealsed, looduslikest varjupaikadest kasutatakse peamiselt puuõõnsuseid.

Inventeerimisandmete alusel on eraldistel LV173-13, LV173-14 ja LV184-20 harvendusraieks kavandatud puistute näol tegemist tihedate (täiused 91-97%) keskealiste metsadega, kus männid on peenemõõtmelised (D 21-24 cm) ega paku veel tiigilendlasele võimalusi varjumiseks. Toitumisaladena kasutavad nahkhiired kavandatud harvendusraiega piirnevatel aladel esinevaid lagendikke ja metsaservi. Kavandatud raietel ei ole tiigilendlase elupaigale olulist mõju, kui raie käigus säilitatakse õõnsustega puid, jalal seisvaid kuivanud puid ja tüükaid, mis võimaldavad tiigilendlase isenditel suvisel ajal varjuda.

Kavandatud raialaga piirneval alal eraldisel LV184-19 on registreeritud Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärgiks olev loodusdirektiivi elupaigatüüp vanad loodusemetsad (9010*), mille pindala on 1,2 ha.

Inventeerimisandmete alusel kasvab loodusdirektiivi elupaigas hinnatava raiega piirneval eraldisel LV184-19 männi enamusega puistu (koosseisuga 30Ma27Ku23Hb12Ks8LM), mille piirnevus elupaigaga on vaid 2 m pikkusel lõigul. Kavandatud raie mõjualasse jääb vaid väike (ca 0,05 ha suurune) osa elupaigast ja harvendusraie järel puistu säilib, siis valgus- ja niiskuserežiimi muutused metsaelupaigatüübi sees ei ole olulised ja tormituulte poolt põhjustatud häiringute risk metsaelupaigas ei suurene.

Harvendusraie on kavandatud väljaspool metsaelupaika ega mõjuta loodusdirektiivi elupaigatüübi vanad loodusemetsad seisundit, seega harvendusraie ei kahjusta Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärke.

Kavandatud raialaga piirneval alal on registreeritud Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärgiks olev loodusdirektiivi elupaigatüüp liigirikkad niidud lubjavesel mullal (6270*). Niidud levivad kuivadel või parasniisketel muldadel, taimkate on kujunenud pikaaegse karjatamise või niitmise mõjul. Üheks negatiivseks mõjuteguriks nimetatud elupaigas on võsastumine või/ja metsastumine. Kavandatud harvendusraietega piirneval poollooduslikul kooslusel raiet ei kavandata ja raied ei mõjuta ebasoodsalt Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärke.

Kavandatud harvendusraied jäävad metsise elupaika, metsise isendite ja elupaikade kaitse on Alam-Pedja linnuala kaitse-eesmärgiks.

Kavandatud harvendusraied jäävad 10039 ha suuruses (ümbermõõt 56,2 km) Laeva raba metsise elupaigas kanade sigimisalal selle servaalale. Metsisele tundlikumad alad jäävad Alam-Pedja looduskaitseala Laeva soo ja Kulu soo sihtkaitsevöönditesse, kus majandustegevust (sh raiet) ei toimu. EELIS-es registreeritud lähim ca 80 ha suurune metsise mänguala Laeva soo sihtkaitsevööndis jääb kavandatud raietest rohkem kui 1 kilomeetri kaugusele.

Metsise kaitse tegevuskava⁹ kohaselt pesitseb metsis mängupaiku ümbritsevatel aladel vähemalt kuni 3 km raadiuses, sealsed elupaigad on tihedamad ja soisemad, kusjuures pesa võib asuda ka raiesmikul. Oluline elufaas on tibude toitumisperiood juunis, mil liik vajab ohtra

⁸ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 15.03.2017 käskkirjaga nr 1-1/17/150

<https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#imetajad>.

⁹ Keskkonnaministri 20.05.2015 käskkirjaga nr 456 kinnitatud „Metsise (Tetrao urogallus) kaitse tegevuskava”, <https://pilv.envir.ee/index.php/s/7i5MKGRrkTqXK6r?path=%2FLoomad%2FLinnud>.

puhmarindega metsi. Suurte haraliste mändide jätmine säilikpuudeks ja puhmastikuga maapinna hoidmine raiejäätmetest puhtana ning väikestel aladel ka alusmetsa ja II rinde säilitamine aitab kaasa raielangil metsise elupaigas eluks vajalike tingimuste säilimisele metsise pesitsusalal. Metsis on liik, kes on võimeline teatavat metsamajanduslikku mõju taluma kui arvestatakse metsise elupaigavajadusega.

Tegevuskava kohaselt on metsise põhiliseks häirimiseks pesitsusperioodil tehtavad metsatööd, trasside raied ning teised metsas tehtavad tööd. Pesitsusaegsed raied võivad viia pesitsuse ebaõnnestumiseni. Mängu-, pesitsuse ja poegade kasvatamise perioodiks on metsise puhul ajavahemik 1. veebruarist kuni 31. juulini. Sel perioodil elupaigas raietöödest hoidumine aitab vältida metsiste häirimist mängu- ja pesitsusperioodil.

Kavandatud harvendusraie järgselt metsise elupaigas puistu säilib, vana metsa osakaal piiranguvööndis raiete tulemusel ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Kavandatud harvendusraied ei kahjusta metsise elupaiga soodsat seisundit, seega ei mõjuta ebasoodsalt Alam-Pedja linnuala kaitse-eesmärke.

Raiete käigus pinnase kahjustamist saab vältida, kui teostada raietöid külmunud pinnasega. Metsa kokkuveoteede, laoplatši, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga. Metsamaterjali kokkuveol järgida poollooduslike koosluste hooldamise üldnõudeid¹⁰.

Kuna kavandatud harvendusraiate alal ega mõjualas ei asu EELIS-e andmetel teisi Alam-Pedja linnu- ja loodusala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaiku ega liikide elupaiku, siis kavandatud raietegevus Alam-Pedja linnuala ja loodusala kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatud raied ei mõjuta ebasoodsalt Alam-Pedja linnuala ja Alam-Pedja loodusala kaitse-eesmärke ega terviklikkust.

3.3.1.3. Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud Alam-Pedja looduskaitseala Palupõhja piiranguvööndis. Mõju maastikukaitseala kaitse eesmärkidele, mis kattuvad Alam-Pedja linnu- ja loodusala kaitse eesmärkidega, on käsitletud peatükis 3.3.1.2.

Kavandatud harvendusraied eraldistel LV173-14 ja LV184-20 jäävad II kaitsekategooria liikide tõmmu- või habelendlase ja põhja-nahkhiire elupaika.

Nahkhiirlaste kaitse tegevuskava kohaselt on nahkhiirte varjupaigad suveperioodil valdavalt maapealsed, looduslikest varjupaikadest kasutatakse peamiselt puuõõnsuseid.

Inventeerimisandmete alusel on eraldistel LV173-14 ja LV184-20 harvendusraieks kavandatud puistute näol tegemist tihedate (täiused 94-97%) keskealiste metsadega, kus männid on peenemõõtmelised (D 23-24 cm) ega paku veel nahkhiirtele võimalusi varjumiseks. Toitumisaladena kasutavad nahkhiired kavandatud harvendusraiega piirnevatel aladel esinevaid lagendikke ja metsaservi. Kavandatud raietel ei ole tõmmu- või habelendlase ega põhja-nahkhiire elupaikadele olulist mõju, kui raie käigus säilitatakse õõnsustega puid, jalal seisvaid kuivanud puid ja tüükaid, mis võimaldavad nahkhiirte isenditel suvisel ajal varjuda.

Kavandatud harvendusraie alal eraldisel LV173-14 on III kaitsekategooria liigi laialehise neiuvaiba kaks teineteisega osaliselt kattuvat leiukohta.

¹⁰ Poollooduslike koosluste hooldamise kohta on võimalik leida infot Keskkonnaameti lehel, maahoolduse büroo alajaotuses aadressil <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/parandniitude-hooldamine>.

Laialehise neiuvaivaiba kasvukoha kahjustamist on võimalik vältida, kui teha raieid külmunud pinnasega ja vältida kasvukohta kokkuveoteede rajamist, raiejäätmete kuhjamist või seal põletamist. Harvendusraie tegemisel ei ole ohtu, et puistu täius langeks laialehisele neiuvaibale ebasobivaks, täius ei lange raiejärgselt alla 50%.

Kavandatud raiealadel ja mõjupiirkonnas ei esine teadaolevalt teisi kaitstavaid loodusobjekte ega Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtusi, mida raied mõjutaks.

3.3.2. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Raie on kooskõlas Elva valla üldplaneeringuga, Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eeskirjaga, looduskaitse- ja metsaseadusega ning eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Alam-Pedja looduskaitseala kaitse-eeskirja § 18 p 4 kohaselt on piiranguvööndis keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel.

Looduskaitseaduse § 55-st tulenevalt on raiete tegemisel tingimuseks ajaline piirang teostada tööd väljaspool lindude pesitsusaega.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4. Eelhinnangu järeldus

Kavandatud harvendusraietel pole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud, rakendades projekti osana looduskaitseaduse § 55 lõikest 6 tulenevaid tööde tegemisel kohustuseks võetud meetmeid. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et tegevused avaldavad ebasoodsat mõju Alam-Pedja linnu- ja loodusale, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatud tegevustega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevustega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatud tegevustega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitsenõuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Asjaomased asutused on loetletud KeHJS §-s 2³. Eelhindamise otsus avaldatakse Avalikes Teadaannetes.

Eelhinnangu koostaja:

Priit Pääslane

metsahoiu vanemspetsialist

Keskkonnaameti metsaosakond